

Ráno

Člověk se ráno probudí a pod peřinou je světlo. Veliké zlaté světlo, které neprozařuje, ale je tu jako hmota, kdykoliv otevře oči. A člověk je zavírá, zavírá, zavírá, a pak je přece musí otevřít, tak jasně leží před ním osvětlená krajina jeho matrace. Zvláštní krajina. Přitahuje myšlenky večera a minulých dní a minulosti – a přitom je sama přítomností, tou přítomností, v níž se vše ztrácí. Je to krajina z kroucených papírových provázků, které si vycházejí vstříc nejjednodušším způsobem a ponechávají mezi sebou čtverečkové mezeře. Jednou z nich je napůl vysoukaný kousek dřívka. A zlaté světlo pod peřinou, která se zdá být ochranou proti světlu, které osvětluje svět, proti zvukům, které jím znějí, proti těm strašným zvukům jím probuzených.

(...)

A člověk také ví v té vědoucí ráně dne: Až odhrnu cíp peřiny, sesype se na mne svět. Ten svět, který my jsme probudili. (A přece jsme to nebyli my.) Zasype tebe a zasype mne, oddělí nás od sebe hromadami trosek. Až padneš, snad budu ještě stát. Až padnu, spadne ta troska, kterou neucítíš. Hromady trosek jsou všude místo krajin, místo domů. Hromady trosek nemají výhledů, nemají obzorů, nemají oken. Na nebi nevidím, až spadne hvězda. Bude se kouřit z trosek. Tak se z nich už kouří od věků a také dneska.

Zlaté světlo na papírové krajině. Vyrůstající strom, obalený podmračným nebem. Zlaté světlo, chráněné.

A bude poledne. Půl dne bude stát za člověkem na stráži, půl dne na něho bude mířit. Ale poledne je čas, kdy den je mrtvý. Člověk nevydechne, snad jen jeho vzpomínky pootočí očima. Člověk nevydechne, ale je mrtvý. Je v bezpečí uprostřed té chvíle.

A je večer. Člověk v něm stane udýchaný a nevěří si ani: Je to pravda, nebyl jsem dnes středem světa! A přichází tma, utvářející obrysy, téměř postavy. Stojí tu u tmy, na níž ležím, samy tma – – – Stojí tu milá, jako by ani nebyla z krve a z bolestí a z těla, jako by byla jen bílá, bílá, uprostřed mé tmy, uprostřed tmy, tma sama.

A stojí tu maminka, nevím ani, zda je má. Je jen někoho dospělého, někoho nemocného, někoho ztraceného, ke komu nemůže. Nejsou už maminky dětí v kolébkách, nejsou maminky teplých domovů, protože ze všech domovů zbyly jen trosky a ze všech dětí jen my. Ze všech ztracených věcí na světě jsou teď maminky nejztracenější. I ona tu stojí nade mnou a já ji nevidím a ona nevidí: mne. Tma - - - -

A se všemi soucitnými věcmi světa stojí tu teď také Ježíš mých minulých dní. Ježíšek mého dětství, láska ke svíčkám a k stromečku a k hračkám celého roku. Ježíš mého růstu, láska k dívkám a k dalekým i blízkým věcem - - a teď už jenom Ježíš, Ježíš soucitu, soucitu, tmy - - - -

Ta Svatá Trojice stojí nade mnou a objímá mě společným objetím. (Vím, že je to můj vlastní teplý dech, teplejší než je vzduch kolem. A tím více po nich volám.) Můj dech duní do látky nade mnou. Stojí tu a říkají: Neboj se, neboj, je tma, je noc, je ještě dlouho do rána. Ještě dlouho tě neopustíme, nikdy nebude ráno.

Tak zvláštní svit od vás vychází a já vás prosím - Nesvíte, nesvíte, neprobudte mé ráno.

22. 2. 44